

Innholdsfortegnelse

1.	INNLEDNING OG LOVGRUNNLAG	3
2.	KONTROLLUTVALGETS MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER	3
3.	REVISJONSORDNING I ÅL KOMMUNE	4
4.	SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVALGET	4
5.	KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG MYNDIGHET	4
5.1	Kontrollutvalgets rapportering	6
6.	KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET I 2023	6
6.1	Kontrollutvalgets møter i 2023	6
6.2	Innkallinger og møtebøker	6
6.3	Kontrollutvalgets saker i 2023	7
6.4	Regnskapsrevisjon	8
6.4.1	Kontrollutvalget skal påse at revisjonen utføres av kvalifisert og uavhengig revisor	9
6.4.2	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen	9
6.4.3	Nummerert brev.....	10
6.5	Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	11
6.5.1	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	11
6.5.2	Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	11
6.6	Følgende prosjekter ble prioritert i 2023	12
6.6.1	Avsluttet kontrollprosjekt i 2023: «Eierskapskontroll Ål kommune».....	12
6.6.2	Avsluttet forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2023: «Kommunal beredskapsplikt	16
6.6.3	Pågående forvaltningsrevisjonsprosjekt: «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner».....	18
7.	ØKONOMI.....	19
8.	AVSLUTNING	20

Vedlegg:

Fra kontrollutvalgets «Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll»:

Vedlegg 1 – side 21-22:

Del III «Tema for kontroll- og tilsynsarbeid i kontrollutvalget», liste over prioriterte temaer for kontroll og revisjon i perioden 2019-23.

Vedlegg 2 – side 23:

- Del IV «Tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll», liste over prioriterte prosjekter for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i perioden 2019-23.

1. INNLEDNING OG LOVGRUNNLAG

Kontrollutvalgets årsmelding er en del av kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret, som gir en samlet oppsummering av kontrollutvalgets arbeid gjennom året.

Kontrollutvalget skal iht. kommunelovens § 23-2 føre løpende kontroll med forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig og uavhengig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert og at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper osv.

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer foretatt av kommunenes folkevalgte organer, men kan fremme saker vedrørende forvaltningen av kommunen med politisk innhold. Utvalget er ikke en klageinstans for enkeltsaker.

2. KONTROLLUTVALGETS MEDLEMMER OG VAREMEDLEMMER

Kontrollutvalget er et lovpålagt organ etter kommunelovens § 23-1.

Ved ikrafttredelse av ny kommunelov høsten 2019 skal kontrollutvalget bestå av minst 5 medlemmer, jf. kommunelovens § 23-1, 2. ledd.

Kontrollutvalget i Ål har for valgperioden 2019-2023 følgende sammensetning:

Medlemmer 2019-2023:	Varemedlemmer i nummerrekkefølge:
Leder: Edvin Ræstad (V)	1. vara: Lars Sandåker (H)
Nestleder: Borgny H. Andersson (SV)	2. vara: Kåre Gåsbakk
Medlem: Torleiv Dengerud (H)	3. vara: Marie Skråmestø (Ap)
Medlem: Kjersti Elise H. Løyte (Sp)	4. vara: Knut Arne Svarteberg (Sp)
Medlem: Jan Egil Grue (Ap)	5. vara: Magny Folkedal (Sp)

Kontrollutvalgets medlemmer etter valget 2023:

Medlemmer 2023-2027:	Varemedlemmer i nummerrekkefølge:
Leder: Torleiv Dengerud (H)	1. vara: Steingrim Roen (Sp)
Nestleder: Kjersti Elise Løyte (Sp)	2. vara: Harald Varlid (Uavh.)
Medlem: Jan Egil Grue (Ap)	3. vara: Inger Johanne Heiland Amundsen (SV)
Medlem: Bente Brundtland (SV)	4. vara: Jan Håvard Haugland (Uavh.)
Medlem: Jostein Skår-Ekse (V)	5. vara: Trine Trinrud (V)

3. REVISJONSORDNING I ÅL KOMMUNE

Ål kommune har i en årrekke deltatt i et interkommunalt samarbeid om revisjonsordning med de øvrige Hallingdals-kommunene.

Kommunerevisjon IKS hadde revisjonsoppdraget for kommunen frem til høsten 2020.

I 2020 vedtok alle eierkommunene å avvikle selskapet.

I henhold til kommunelovens § 24-1, 3. ledd skal kontrollutvalget innstille revisjonsløsning til kommunestyret. Kontrollutvalget i Ål behandlet valg av revisjonsordning og revisor i sitt møte 13.05.2020 – sak 10 + 11/2020, og innstilte på at kommunen skulle velge Viken kommunerevisjon IKS som revisor og tre inn i selskapet som deleier.

Kommunestyret behandlet valg av revisjonsordning og revisor i møte 11. juni 2020 og vedtok kontrollutvalgets innstilling i sakene.

Kommunestyret vedtok Viken kommunerevisjon IKS sin selskapsavtale av 01.07.2020, i sitt møte 17. september 2020.

Viken kommunerevisjon IKS har fra høsten 2020 hatt revisjonsansvaret for Ål kommune.

Selskapets formål er å utføre lovpålagte revisjonsoppgaver for eierkommunene etter gjeldende lov og forskrift.

4. SEKRETARIAT FOR KONTROLLUTVALGET

I henhold til Kommunelovens § 23-7 skal kommunestyret sørge for sekretariatsbistand til kontrollutvalget som tilfredsstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at utvalgets saker er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av revisjonsselskapet, jf. kommunelovens § 23-7.

Hanne Heen Wengen har, siden 01.07.2016, hatt funksjonen som kontrollutvalgs-sekretær for kontrollutvalget i Ål.

Kontrollutvalget har vedtatt at Wengen skal utføre praktiske arbeidsoppgaver knyttet til utvalgets kontroll- og revisjonsarbeid, herunder bl.a. administrative oppgaver, koordinering, saksutredning, utarbeide møteinnkallinger og møtebøker, oppfølging av saker, arkiv og sørge for praktisk gjennomføring av møter osv., slik det fremgår av oppdragsavtalen.

5. KONTROLLUTVALGETS ANSVAR OG MYNDIGHET

Kontrollutvalget er et lovpålagt utvalg og har en sentral rolle i kommunens egenkontroll, jf. kom.lovens kapittel 23.

Kontrollutvalget skal foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å ivareta sin kontroll-oppgave på vegne av kommunestyret og kan kreve at kommunen legger frem enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen.

Kontrollutvalgets mandat er å føre kontroll med forvaltningen. Som en del av dette generelle kontrollansvaret er utvalget tillagt enkelte konkrete oppgaver.

5.1 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret.

I saker som skal oversendes til kommunestyret, skal rådmannen gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken, jf. kommunelovens § 23-5.

Eksempel på saker som oversendes kommunestyret til behandling kan være forvaltningsrevisjons-rapporter og rapport etter gjennomført eierskapskontroll.

Kontrollutvalgets årsmelding oversendes kommunestyret til orientering.

Sakene sendes kommunestyret fortløpende etter hvert som de foreligger.

6. KONTROLL- OG REVISJONSARBEIDET I 2023

6.1 Kontrollutvalgets møter i 2023

Kontrollutvalget i Ål avholdt 5 ordinære møter i 2023. Møtene ble avholdt på kommunehuset i Ål. Alle møtene ble avholdt som fysiske møter.

I tillegg ble det avholdt:

1 fellessamling for kontrollutvalgene i Hallingdal, 17. april 2023.

I møtet var PPT og OT nedre Hallingdal og Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) for Ål og Hol tilstede og presenterte tjenestene.

Fellessamlingen anså presentasjonen som meget interessant og ga et godt innblikk i tjenesten og utfordringene. Fellessamlingen anså det ikke som aktuelt etter dagens presentasjon å gi nye utvalg, etter høstens valg, en anbefaling/forslag om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av tjenesten.

Kontrollutvalget hadde i alt 39 saker til behandling i 2023, jf. pkt. 6.3, samt noen orienteringssaker hvor det ikke har vært fattet vedtak.

Utvalget for perioden 2019-2023 hadde 30 saker til behandling i 2023, fordelt på 4 møter.

Nytt utvalget for perioden 2023-2027 hadde 9 saker til behandling i 4. og siste møte i 2023.

- Ordfører og rådmann har fast post i alle møter hvor de holder kontrollutvalget orientert om aktuelle saker og tema som har betydning for kontrollutvalget, herunder risikoområder.
- Kontrollutvalget har i sine møter i 2023 anmodet rådmannen om å redegjøre for en rekke forhold i kommunen, og i enkelte av møtene, ut over rådmannen, innkalt administrative ledere når dette har vært relevant for å redegjøre i saker til kontrollutvalget.
- Kontrollutvalget har tatt rådmannens redegjørelser til orientering/etterretning og i enkelte saker kommet med anbefalinger eller anmodninger.
- Kontrollutvalget har i samarbeid med ordfører og revisjonen vurdert mulige prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- Arbeid vedrørende behandling av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll jf. pkt. 6.5.

6.2 Innkallinger og møtebøker

Innkalling med saksdokumenter til møter i utvalget sendes til vanlig ut 14 dager før møtet.

Møteinnkallinger og møtebøker sendes alltid til utvalgets medlemmer, ordfører, rådmann, kommunens postmottak og Viken kommunerevisjon IKS.

Kontrollutvalgets innkallinger og møtebøker legges ut på kommunens hjemmeside.

6.3 Kontrollutvalgets saker i 2023

Kontrollutvalget behandler årlig flere faste saker forbundet til regnskapsrevisjon og ut over dette forholder utvalget seg i hovedsak til sin vedtatte «Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll» og dets «Temaliste», som lister opp temaer/områder som kan behandles årlig og i perioden.

Kontrollutvalget behandlet følgende saker i 2023:

Møtedato:	Saksnr:	Sakstittel:
14.02.2023	01/23	FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - status og oppfølgingsplan
	02/23	Restanseliste kommunestyre-saker 2022
	03/23	Revisor informerer
	04/23	Statusbrev – oppsummering etter interimrevisjon
	05/23	FR-rapport Kommunal beredskapsplikt
	06/23	Justert prosjektplan «Dispensasjonspraksis i byggesaker og fra reguleringsplaner»
	07/23	Statsforvalterens forventningsbrev 2023
	08/23	Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for Ål kommune
	09/23	Kontrollutvalgets budsjett vs. regnskap 2022
	10/23	Kontrollutvalgets årsmelding 2022
	11/23	Regnskapsrapport 2022 fra sekretær
13.04.2023	12/23	Revisor informerer
	13/23	Åpenhetsrapport for 2022
	14/23	FR-prosjekt «Dispensasjonspraksis i byggesaker og fra reguleringsplaner
	15/23	Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for Ål kommune
	16/23	Statsforvalterens forventningsbrev 2023
01.06.2023	17/23	Revisor informerer
	18/23	Ål kommune årsregnskap 2022 – kontrollutvalgets uttalelse
	19/23	Ål Kraftverk KF årsregnskap 2022 – kontrollutvalgets uttalelse
	20/23	Rapport «Eierskapskontroll Ål kommune»
07.09.2023	21/23	Praktisering av anbudsregler i Ål kommune
	22/23	Tilskudd til førstegangsetablerere i Ål kommune
	23/23	FR-rapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» - Handlingsplan og status
	24/23	Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) – resultat questback
	25/23	Rapport «Eierskapskontroll Ål kommune» - ny behandling
	26/23	Revisor informerer
	27/23	Statusbrev – rapportering etter årsoppgjørsrevisjon 2022
	28/23	Forenklet etterlevelseskontroll 2022
	29/23	Kontrollutvalgets budsjett 2024
	30/23	Kontrollutvalgets budsjett 2023 - Tilleggsbevilgning
20.11.2023	31/23	Signering av taushetserklæringer
	32/23	Praktisering av anbudsregler i Ål kommune
	33/23	Tertialrapport 2. tertial 2023
	34/23	Revisor informerer
	35/23	Uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer
	36/23	Overordnet revisjonsstrategi 2023
	37/23	Risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll 2023
	38/23	Kontrollutvalgets møte- og årsplan 2024
	39/23	Eventuelt

6.4 Regnskapsrevisjon

I henhold til kommunelovens § 23-2 bokstav a) og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 bokstav a) og b) skal kontrollutvalget holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at;

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte,
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med;
 - lov og forskrift
 - kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor.

Kontrollutvalget holdt seg i 2023 orientert om revisjonsarbeidet gjennom bl.a. dialog med revisor, nummererte brev og følgende rapporteringer fra Viken kommunerevisjon IKS:

- Statusbrev - Oppsummering etter interimrevisjon 2022
- Statusbrev – Oppsummering etter årsoppgjørsrevisjon 2022
- Overordnet revisjonsstrategi
- Revisjonsberetning 2022 for kommunens årsregnskap
- Åpenhetsrapport
- Rapport forenklet etterlevelseskontroll
- Uavhengighetserklæringer

Med Viken kommunerevisjon IKS som ny oppdragsansvarlig revisor ble en ny rutine innarbeidet - en fast sak i hvert møte: «Revisor informerer», hvor kontrollutvalget blir holdt orientert om relevante og aktuelle saker.

Årsregnskap 2022 Ål kommune

Revisor la frem revisjonsberetningen for 2022 for kontrollutvalget i utvalgets møte 01. juni 2023 hvor kommunens årsregnskap ble behandlet som sak 18/23.

Utdrag fra kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet:

«Kontrollutvalget mener at revisjonsberetningen viser at kommunen i all hovedsak har betryggende rutiner for kommuneregnskapet.

Kontrollutvalget bemerker imidlertid følgende:

- *Kommunen har det siste året ikke vært ajour med registrering og dokumentasjon av bokføringen. Kommunen har ikke tilfredsstillende rutiner for avstemming og dokumentasjon for flere vesentlige balansekonti slik bokføringsloven § L1 krever.»*

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner Ål Kraftverk KF sitt årsregnskap og årsmelding for 2022.»

Ut over bemerkningen viste kontrollutvalget til revisjonsberetningen og anbefalte at kommunestyret godkjente Ål kommune sitt årsregnskap og årsberetning for 2022.

Årsregnskap 2022 Ål Kraftverk KF

Revisor la frem revisjonsberetningen for 2022 for kontrollutvalget i utvalgets møte 01. juni 2023 hvor Å Kraftverk KF sitt årsregnskap ble behandlet som sak 19/23.

Utdrag fra kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet:

«Etter kontrollutvalgets vurdering er forholdene tilfredsstillende besvart, behandlet og opplyst i årsregnskap, noter og årsmelding for 2022, og presentasjonen av årsregnskapet tilfredsstillende brukerne sitt informasjonsbehov.

Kontrollutvalget bemerker imidlertid følgende:

- *Foretaket er etter regnskapsloven § 1-5 å anse som stort foretak. Det er ikke utarbeidet kontantstrøm-oppstilling etter regnskapsloven § 6-4.*

Kontrollutvalget var for øvrig ikke kjent med forhold, fremkommet i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget anbefalte at kommunestyret godkjente Ål Kraftverk KF sitt årsregnskap og årsmelding for 2022.»

6.4.1 *Kontrollutvalget skal påse at revisjonen utføres av kvalifisert og uavhengig revisor*

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller krav til uavhengighet, kvalifikasjon/habilitet, jf. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 bokstav c, § 9 og § 16.

Kontrollutvalget mottok i 2023 følgende habilitets- og uavhengighetserklæringer fra Viken kommunerevisjon IKS:

- Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Vidar Fekjan, datert 23.08.2023
- Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Torkild Halvorsen, datert 23.08.2023
- Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Hanne Tømte, datert 25.08.2023
- Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Morten Kallevig, datert 23.08.2023
- Uavhengighetsvurdering oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Frode Christoffersen, datert 23.08.2023.

6.4.2 *Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen*

Revisor fikk med ny kommunelov en ny oppgave; § 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: *"Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak."*

Revisor skal foreta en risiko- og vesentlighetsvurdering som skal legges frem for kontrollutvalget. Videre skal revisor utarbeide en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til rådmannen, om resultatet av kontrollen innen 30. juni. Denne oppgaven kommer i tillegg til den ordinære rapporteringen for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Det er utarbeidet en standard, RSK 301, som regulerer handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves.

Forenklet etterlevelseskontroll 2022:

For 2022 valgte Viken kommunerevisjon IKS følgende området for kontroll;

➤ **kontraktsoppfølging**

som område hvor det ble gjennomført forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Kontrollens formål var å evaluere i hvilken grad kommunen etterlever regelverk/retningslinjer for kontraktsoppfølging.

1. Har kommunen tilfredsstillende retningslinjer/rutiner for oppfølging av kontrakter?
2. Er det inngått skriftlig kontrakt?
3. Har kontraktene et innhold som gjør det mulig å følge opp anskaffelsen?
4. Er kontraktbestemmelsene fulgt opp på en tilfredsstillende måte?

I kontrollutvalgets møte 07.09.2023 – sak 28/23 behandlet utvalget rapporten.

Konklusjon for kontrollen avdekket bl.a.:

- Kommunen mangler klare retningslinjer og rutiner for oppfølging av inngåtte kontrakter for innkjøp til driftsregnskapet.
- For 6 av 16 kontrollerte innkjøp manglet det skriftlige kontrakter.

- For 2 av 16 kontrollerte innkjøp skal det foreligge skriftlige kontrakter, men kommunen har ikke vært i stand til å fremskaffe disse.
- For 3 av de inngåtte kontraktene kan revisjonen ikke uttale seg om kontraktsoppfølgingen fordi kommunen ikke har besvart henvendelser på dette punktet.

Dette er i strid med regelverket for offentlige anskaffelser og revisjonen anbefaler at det etableres skriftlige retningslinjer og rutiner for kontraktsoppfølging.

Grunnet ovennevnte har revisor i sin attestasjonsuttalelse gitt en konklusjon med forbehold. I konklusjonen påpekes det imidlertid at ut over ovennevnte punkt har ikke revisjonen blitt gjort oppmerksomme på noe som gir grunn til å tro at kommunen ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene.

Revisjonen har i nummerert brev nr. 4/2023 til kontrollutvalget gjort utvalget oppmerksomme på ovenstående forbehold og at det ikke kan gis en uttalelse som konkluderer utelukkende positivt for kommunen.

Kontrollutvalget vedtok å ta redegjørelsen og rapporten til orientering.

Forenklet etterlevelseskontroll 2023:

For 2023 har Viken kommunerevisjon IKS valgt;

- oppfølging av delegasjon av attestasjons- og anvisningsmyndighet

som område hvor det vil bli gjennomført forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Kontrollens formål er å evaluere i hvilken grad kommunen etterlever regelverket/retningslinjer og rutiner for området.

Det har valgt å se nærmere på følgende problemstillinger:

- Har kommunen tilfredsstillende retningslinjer og rutiner for oppfølging av delegasjon av attestasjons- og anvisningsmyndighet?
- Har de ansatte fått tilfredsstillende informasjon og opplæring for å utføre oppgaven?
- Har de ansatte foretatt nødvendige undersøkelser ved attestasjon og anvisning av inngående faktura?
- Er bestemmelsene for oppfølging av delegasjon av attestasjons- og anvisningsmyndighet fulgt opp på en tilfredsstillende måte?

Viken kommunerevisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget innen 30.06.2024.

6.4.3 Nummerert brev

Kontrollutvalget skal i flg. kommunelovens § 23-2 påse at kommunens regnskaper blir revidert på betryggende måte og at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, jf. også forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

I henhold til kommunelovens § 24-7 skal revisor gi skriftlig meldinger til kontrollutvalget om bl.a.

- a) Vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) Vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) Vesentlige mangler ved den økonomiske interkontrollen.

Dersom revisor avdekker forhold som i henhold til kommunelovens § 24-7 skal påpekes skriftlig til kontrollutvalget, gjøres dette i egne brev som nummereres fortløpende.

Kontrollutvalget mottok 4 nummerert brev fra Viken kommunerevisjon IKS i 2023.

6.5 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

6.5.1 Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kommunelovens §§ 23-3 og 23-4 pålegger kontrollutvalget minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, å utarbeide en «Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll».

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) av kommunens virksomhet og eierskap, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i de ulike sektorer og virksomheter der behovet er størst.

Planen til kontrollutvalget for perioden 2019-23 ble vedtatt i utvalget 13.02.2020 – sak 02/2020.

Planen for denne perioden inneholdt en liste over aktuelle kontroll-områder for utvalget, fordelt på 2 tabeller:

- **Tabell 1:** Planens del III «Tema for kontroll- og revisjonsarbeid i kontrollutvalget» (Temalisten), en oversikt over faste saker som kan eller skal behandles i løpet av året eller perioden, samt hensiktsmessige temaer/områder for kontroll og revisjon i valgperioden.
- **Tabell 2:** Planens del IV «Tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll», en oversikt over kontrollutvalgets prioriterte prosjekter i perioden.

Tabellene følger vedlagt.

Det anses som aktuelt å videreføre denne praksisen med «temaliste» for perioden 2023-27, da enten som en del av Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll eller som et internt arbeidsdokument.

Kontrollutvalget for perioden 2019-2023 startet prosessen med utarbeidelse av en risiko- og vesentlighetsvurdering for Ål kommune for perioden 2023-27, for å kunne gi sine innspill videre til kontrollutvalget i neste valgperiode og deres arbeid videre med «Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll».

Kontrollutvalg vedtok å bestille en risiko- og vesentlighetsvurdering av Viken kommunerevisjon IKS, i sitt møte 13.4.2023 – sak 15/23.

Vurderingen skal danne grunnlag for Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2023-2027.

Revisjonen har i 2023 orientert kontrollutvalget om status på det pågående arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen. Vurderingen er planlagt rapportert til kontrollutvalget i 2. kvartal 2024.

6.5.2 Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

I henhold til kommunelovens § 23-2 bokstav c) skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og etter kommunelovens § 23-2 bokstav d) påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll gjennomføres iht. definerte standarder og de rammer lovverket gir, og i samsvar med «Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll».

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut i fra kommunestyrets vedtak, jf. kommunelovens § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommunelovens § 23-4.

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll fra Viken kommunerevisjon IKS. Revisjonen rapporterer til kontrollutvalget, etter at rådmannen har uttalt seg om revisjons- rapporten.

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av disse, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4.

6.6 Følgende prosjekter ble prioritert i 2023:

- «Eierskapskontroll Ål kommune» - avsluttet prosjekt i 2023. Pkt. 6.6.1
- «Kommunal beredskapsplikt Ål kommune» - avsluttet prosjekt i 2023. Pkt. 6.6.2
- «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner» - pågående prosjekt. Pkt. 6.6.3.

6.6.1 Avsluttet kontrollprosjekt i 2023: «Eierskapskontroll Ål kommune»

Kontrollutvalget skal føre kontroll med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Viktige verktøy i dette arbeidet er oppgaver som gjennomføres av kommunens valgte revisor, jf. kommuneloven (koml.) § 23-2, herunder:

- **Eierskapskontroll:** En vurdering av om kommunens eierinteresser i selskaper forvaltes iht. regelverk, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. koml. § 23-4.
Som f.eks.:
 - Har kommunen tydelige føringer for eierskapene sine?
 - Utøves eierskapet av selskapet opp mot etablerte normer for god eierstyring, kommunens vedtatte eierstyring generelt og spesifikke krav til styring i selskapet?
 - Har kommunen utarbeidet og jevnlig revidert selskapets styringsdokumenter som eierskapsmelding o.l.
 - Har kommunen etablert god kommunikasjon mellom kommunestyret og selskapet.
 - Har kommunen gode rutiner for hvilken kompetanse og erfaring som legges til grunn ved valg av representant, og er det utarbeidet instruksjoner for representanten?

Det ligger til kontrollutvalgets ansvar og myndighet iht. kommuneloven § 23-2 bokstav d) å påse at «*det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*»

Eierskapskontroll dreier seg om kontroll av hvordan kommunen følger opp sitt eierskap i enten heleide eller delvis eide selskaper. Dette gjelder både aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

I kontrollutvalgets møte 21.11.2022 – sak 32/22 bestilte kontrollutvalget eierskapskontroll basert på fremlagt prosjektplan av Viken kommunerevisjon IKS

I kontrollutvalgsmøtet 01.06.2023 – sak 20/23 redegjorde forvaltningsrevisor Gjermund Røren for rapporten. *Revisors sammendrag av rapporten og konklusjon står oppført nedenfor under møtet 07.09.23, side 13.*

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget tar redegjørelsen og rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saken og rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Rapporten er et godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbedre eierskapsmeldingen og eierskapsstyringen.

Kommunestyret ber rådmannen om å innarbeide tiltak i henhold til rapportens anbefalinger:

1. *Ved neste revidering av kommunens eierskapsmelding bør det innarbeides krav til eierskapsstyring som kan bidra til å lukke svakheter. Eksempler på dette er bedre spesifisering av krav til rådmannens tilrettelegging for politisk styringsdialog. Videre krav til løpende vurdering av driften i det enkelte selskap ut fra om selskapet er vesentlig for kommunen eller ikke.*
2. *Det bør innføres tiltak for å bedre den årlige rapporteringen til eier slik som rapportering på status opp mot formål for de viktigste selskapene til kommunen. «*

Kontrollutvalget oversendte 13.06.2023 særutskrift av saken og rapporten til kommunestyret til behandling.

Formannskapet behandlet Eierskapskontroll-rapporten i sitt møte 07.08.2023 – sak 62/2023 og vedtok følgende:

«Ål formannskap sender saka attende til kontrollutvalet fordi det er uklart kva konkrete forbetringar kontrollutvalet ber om, og forventar at k-utvalet svarar Ål kommune på nynorsk.»

I kontrollutvalgets møte 07.09.2023 – sak 25/23 behandlet utvalget rapporten på nytt.

Det er viktig å presisere at:

Heile samandraget nedanfor og utvalsleiar sin saksfremstilling er omsett frå bokmål til nynorsk av utvalsleiar, etter krav frå formannskapet om nynorsk språkform. Er ein i tvil om innhaldet her viser ein til rapporten som revisjonen har levert.

Rapport eigarskapskontroll – samandrag (omgjort til nynorsk språkform):

- **Problemstilling:**
 - Har kommunen ein politisk vedteken eigarskapsmelding og blir denne revidert jamleg?
- **Formål:**
 - Formålet med denne eigarskapskontrollen var å undersøkje om Ål kommune forvaltar sine eigarinteresser i tråd med lovkrav, etablerte normer for god eigarstyring, og dessuten kommunestyrets egne vedtak og føresetnader på området.

Revisor si vurdering - 3 vurderingskriterium ut frå problemstillingar

Opp mot formål og problemstilling har revisor gjennomgått tre vurderingskriterium med til saman åtte underpunkt til krav ut frå vurderingskriteria.

Revisjonen vurderer at kommunen sin etterlevelse av krav til eiarskapskontroll og styring er:

- Etterlevd på tre punkt: 1.1, 1.2 og 3.2
- Delvis etterlevd på fire punkt: 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3
- Ikkje etterlevd på eit punkt: 1.3

1. Kommunen skal minst ein gang i valgperioden utarbeide ei eigarskapsmelding som skal vedtakast av kommunestyret og inneheld lovpålagde krav.

1.1 Kommunen skal ha ei politisk vedteke eigarskapsmelding i kvar valgperiode.

Kommunen har utarbeidd eigarskapsmelding for dei to siste valgperiodane og tilfredsstillar dermed kravet til lova.

- Etterlevd

1.2 Eigarskapsmeldinga skal minimum inneholde kommunen sine prinsipp for eigarstyring slik som oversikt over selskap, kommunale foretak og andre verksemnder som kommunen har eigarinteresser eller tilsvarande interesser i, kommunen sitt formål med sine eigarinteresser eller tilsvarande interesser i verksemnda.

Eigarskapsmeldinga frå mars 2023 ut frå områda vi har vurdert i dette kapittelet, er tilfredsstillende. Den inneholdt oppdatert oversikt over kommunen sine eigde selskap og formål, eigarandeler og verdien på desse. Dette er ut frå førebels balanse, då regnskap ikkje var avlagd då vi vurderte dette.

- Etterlevd

1.3 Det er i kommunen si eigarskapsmelding frå 2019 og 2023 vedteke spesifikke krav opp mot revidering av eigarskapsmeldinga 2. kvart år som skal reviderast av kommunestyret. Og det er i

kommunen si eigarskapsmelding sett krav til årleg plan for eierskapskontroll frå kontrollutvalget.

Kommunen har ikkje fulgt opp eigne krav til revidering og planer på området sidan desse vart vedteke i 2019. Det er krav til revidering av eigarskapsmelding andre kvart år og handsaming av årlege planer for eigarskapskontroll i kommunen sitt kontrollutvalg.

- Ikkje etterlevd

2. Kommunen bør årleg rapportere om tilstanden for selskapa til kommunestyret.

2.1. Det bør i eigarskapsmeldinga vere omtalt krav til rapportering samla og for det enkelte selskap ut frå «risiko/viktigheit» for kommunen.

Det er omtalt i kommunen si eigarskapsmelding krav, for dei fleste selskap og rapportering til eigar.

Men det er og selskap der det ikkje er eit fastsett krav. Eigarskapsmeldinga kunne med fordel lista opp selskap ut frå vurdert risiko for kommunen og krav til rapportering/oppfølging ut frå dette.

- Delvis etterlevd

2.2. Praksis i punktet over bør bli dokumentert.

Praksis viser at kommunestyret får forelagt årsmeldingar eller tilsvarende for selskapena. Disse vert ofte lagt fram utan saksfremlegg som vurderer selskapet sin situasjon ut frå kommunen sitt formål med eigarskapet. Det er sakna ei årleg sak eller punkt i kommunen si årsmelding der ein vurderer kommunen sitt eigarskap opp mot kommunen sitt formål med selskapen/samarbeida.

- Delvis etterlevd

3. Kommunen bør ha avklart styringsdialog mellom kommune og selskap både når det gjeld politisk ansvar og administrativt ansvar.

3.1. Det bør bli fastsett rutiner for eigarrepresentant, forberedelse og deltaking i selskapa sine generalforsamling/årsmøte/representantskap.

Kommunen har fastsett reglar for deltaking i kommunen sine eigde selskap sine generalforsamling/årsmøte/representantskap, men denne har svakheiter. Representasjon i kommunen sine selskap er fastsett ut frå eigarandel. Dette bør fastsettast ut frå både økonomisk og samfunnsmessig, og tenesteproduserande viktigheit for kommunen. Slik fastsett representasjon er no, kan kommunen la vere å delta på generalforsamlinga i kommunen sine økonomisk største selskap.

- Delvis etterlevd

3.2. Det bør vere avklart behov for administrativ styringsdialog mellom kommune og selskap.

Revisjonen vurderer at krav til styringsdialogen med eigde selskap skulle vert fastsett noko meir detaljert i enkelte viktige selskap. Men vi ser av gjennomgangen at ein i praksis har tilpassa styringsdialogen med eigde selskap ut frå økonomisk og samfunnsmessig, tjenesteproduserande viktigheit for kommunen.

- Etterlevd

3.3. Der det er fleire eigarar bør det avklarast samarbeidsforum utover generalforsamling/årsmøte/ representantskap, slik som rådmannsforum/regionråd.

Rådmannen si rolle er fastsett i eigarskapsmeldinga frå 2023, men den har etter vår vurdering ei svakheit. Av siste setning frå rådmannen si rolle i eigarskapsmeldinga fremgår det at «sette i verk eigarpolitikken som kommunestyret vedtak». Rådmannen sine verktøy for å iverksette eigarskapspolitikken til kommunen verkar og noko uklar, då rådmann opp mot AS og IKS ikkje har nokon direkte formell mynde. Korleis dette skal gjerast i praksis bør presiserast bedre.

- Delvis etterlevd

Rapportens tilrådingar:

1. Ved neste revidering av eigarskapsmeldinga til kommunen bør det innarbeidast krav til eigarskapsstyring som kan bidra til å lukka svakheiter. Døme på dette er betre spesifisering av krav til tilrettelegginga til rådmannen for politisk styringsdialog.
Vidare krav til løpande vurdering av drifta i kvart enkelt selskap ut frå om selskapet er vesentleg for kommunen eller ikkje.
2. Det bør innførast tiltak for å betra den årlege rapporteringa til eigar slik som rapportering på status opp mot formål for dei viktigaste selskapa til kommunen.

Rådmannen har gitt følgende tilbakemelding på rapporten:

«Viser til korrespondanse kring Rapport eierskapskontroll. Rådmannen kjenner seg igjen i rapporten og har ingen merknad til den.»

Saksframstilling av utvalgsleiar Edvin Ræstad:

Formannskapet sitt vedtak om å klarlegge dei konkrete forbetringar som kontrollutvalet ber om og då på nynorsk vil sjølv sagt utvalet oppfylle.

Først vil vi nemne at kontrollutvalet sitt vedtak byggjer på problemstillingar som kjem fram i Rapport «Eigarskapskontroll i Ål kommune». Dette er ein eigarskapskontroll utarbeidd av Viken Kommunerevisjon IKS og konklusjonen her er konkret. Utvalet ville av den grunn ikkje gjengje heile konklusjonen i vårt vedtak då dette vart svert omfattande. Konklusjonen til rapporten viser til både gode sider og svakheit i forvaltninga av eigarskap i selskap/samarbeid.

Rådmann i Ål kommune er forelagt alle problemstillingar i rapporten og har uttalt at han kjenner seg att i rapporten og har ingen merknader til den.

Revisor si vurdering - 3 vurderingskriterium ut frå problemstilling:

Opp mot formål og problemstilling har revisor gjennomgått tre vurderingskriterier med til saman åtte underpunkter til krav ut frå vurderingskriteria.

Revisjonen vurderer at kommunen sin etterlevelse av krav til eigarskapskontroll og styring er:

- Etterlevd på tre punkt: 1.1, 1.2 og 3.2
- Delvis etterlevelse på fire punkt: 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3
- Ikkje etterlevd på eit punkt: 1.3

Utvalgsleiarers fremlegg til vedtak:

Kontrollutvalget tek rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saka og rapporten til kommunestyret med fylgjande forslag til vedtak:

Rapporten er eit godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbetre eigarskapsmeldinga og eigarskapsstyringa.

Kommunestyret ber rådmann utbetre dei fem punkta i rapporten (1.3, 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3), slik at desse tilfredsstillar dei krav til etterleving som rapporten gjer greie for.

Kommunestyret ber ordførar ta kommunal eigarstyring inn som eit punkt i politikaropplæringa til hausten 2023.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget tek rapporten «Eierskapskontroll Ål kommune» til etterretning.

Kontrollutvalget oversender saka og rapporten til kommunestyret med fylgjande forslag til vedtak:

Rapporten er eit godt grunnlag for Ål kommune til å styrke og forbetre eigarskapsmeldinga og eigarskapsstyringa.

Kommunestyret ber rådmann utbetre dei fem punkta i rapporten (1.3, 2.1, 2.2, 3.1 og 3.3), slik at desse tilfredsstillar dei krav til etterleving som rapporten gjer greie for.

Kommunestyret ber ordførar ta kommunal eigarstyring inn som eit punkt i politikaropplæringa til hausten 2023.»

Kontrollutvalget oversendte 12.09.2023 særutskrift av saken til kommunestyret til ny behandling.

Formannskapet behandlet rapporten 09.10.23 – sak 86/2023

Formannskapet innstilte til kommunestyret kontrollutvalgets forslag til vedtak.

Kommunestyret behandlet rapporten 15.10.23 – sak 104/2023

Kontrollutvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

**6.6.2 Avsluttet forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2023:
«Kommunal beredskapsplikt Ål kommune»**

Viken kommunerevisjon IKS utarbeidet en prosjektplan ift. kommunal beredskapsplikt, som hadde som formål å vurdere om kommunen hadde et tilfredsstillende beredskapsarbeid i samsvar med gjeldende regelverk.

Prosjektet foreslo følgende problemstilling; etterlever kommunen kravene til kommunal beredskapsplikt.

Prosjektet vil gå inn i momenter som f.eks.:

- Organisering av beredskapsarbeidet
- Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)
- Beredskapsplan, overordnet og lokal
- Samhandling mellom politisk og administrativt nivå
- Samarbeid og samordning – internt i kommunen og mellom kommuner og andre aktører.

I kontrollutvalgets møte 09. november 2021 – sak 31/21 ble prosjektet drøftet, herunder at prosjektet vil belyse kommunens organisering av beredskapsarbeidet, planverk, øvelser og krav i den kommunale beredskapsplikten.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon, av Viken kommunerevisjon IKS, basert på prosjektplanen «Kommunal beredskapsplikt», datert 30.10.2020.

Kontrollutvalget ber spesielt om fokus på hvordan Ål kommune håndterte startfasen av pandemien, fra 01.01. til 31.07.2020, innenfor den økonomiske rammen i henhold til prosjektplanen.»

Revisjonsrapporten var planlagt overlevert kontrollutvalget i 2022, men arbeidet med prosjektet ble forsinket pga. pandemi og ressursmangel hos administrasjonen.

I kontrollutvalgets møte 14.02.2023 – sak 05/23 redegjorde forvaltningsrevisor Åge Joakim Henriksen for rapporten.

Fra rapporten:

- **Forvaltningsrevisjonsrapportens konklusjon**
«Samlet sett er det revisjonens oppfatning at Ål kommune har et godt beredskapsmessig plan- og beredskapsverk som i all hovedsak oppfyller de kravene som settes i den kommunale beredskapsplikten. De svakhetene og manglene revisjonen har funnet, og som bør utbedres blir konkretiseres ytterligere i de følgende anbefalingene.»

- **Forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger**

Viken kommunerevisjon IKS anbefaler med bakgrunn i gjennomgangen følgende:

1. Ål kommune må gjennomføre en egevaluering av sin krisehåndtering av koronapandemien
2. Ål kommune må ha et system for opplæring som sikrer at de som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner
3. Ål kommune må kunne skriftlig dokumentere det arbeidet som gjøres for å sikre opplæring i kommunens krisehåndtering
4. Ål kommune må kunne skriftlig dokumentere det arbeidet som gjøres i etterkant av øvelser og krisesituasjoner
5. Ål kommune bør arrangere øvelser som involverer større del av egen organisasjon
6. Ål kommune bør arbeide med å heve beredskapskunnskapen i sine underliggende virksomheter
7. Ål kommune bør i større grad formalisere sine samarbeid med andre beredskapsaktører

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Kommunal beredskapsplikt», fra Viken kommunerevisjon IKS datert 06.02.2023, og redegjørelsen fra forvaltningsrevisor til etterretning. Rapporten er et godt grunnlag for Ål kommune til å gjennomføre endringer og forbedringer for beredskapsarbeidet, og innarbeide tiltak slik dette er beskrevet i saksutredningen i rapporten og rapportens anbefalinger i punkt 6.

Kontrollutvalget oversender saken og forvaltningsrevisjonsrapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- A. *Kommunestyret tar rapporten «Kommunal beredskapsplikt» til orientering.*
- B. *Kommunestyret ber rådmann omgående starte opp arbeidet med gjennomføring av endringer og tiltak iht. revisjonsrapportens anbefalinger;*
 1. *Ål kommune må gjennomføre en egevaluering av sin krisehåndtering av koronapandemien*
 2. *Ål kommune må ha et system for opplæring som sikrer at de som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner*
 3. *Ål kommune må kunne skriftlig dokumentere det arbeidet som gjøres for å sikre opplæring i kommunens krisehåndtering*
 4. *Ål kommune må kunne skriftlig dokumentere det arbeidet som gjøres i etterkant av øvelser og krisesituasjoner*
 5. *Ål kommune bør arrangere øvelser som involverer større del av egen organisasjon*
 6. *Ål kommune bør arbeide med å heve beredskapskunnskapen i sine underliggende virksomheter*
 7. *Ål kommune bør i større grad formalisere sine samarbeid med andre beredskapsaktører «*

Kontrollutvalget oversendte 21.02.2023 særutskrift av saken til kommunestyret til behandling.

Formannskapet behandlet rapporten i sitt møte 08.03.2023 – sak 21/2023, hvor k-utvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt, med følgende endringer:
Fjerne «omgående» i første setning i punkt B og fjerne hele punkt 7.

Kommunestyret behandlet saken i sitt møte 16.03.2023 – sak 18/2023, hvor k-utvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt, med følgende endringer: Fjerne «omgående» i første setning i punkt B og fjerne hele punkt 7.

6.6.3 Pågående forvaltningsrevisjonsprosjekt: «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner»

I henhold til kontrollutvalgets «Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll», vedtatt i møte 13.02.2020, er kommunens planverk et prioritert område kontrollutvalget ønsker å foreta forvaltningsrevisjon av, i innværende periode.

I kontrollutvalget møte 23.11.2020 – sak 29/2020 redegjorde forvaltningsrevisor Ann Heidi Jebsen om aktuelle forvaltningsrevisjon-områder, herunder prosjektplanene for; *helse, arealdelen av kommuneplanen og skole*. Revisjon innenfor helse ble ikke ansett som aktuelt.

Forvaltningsrevisjon innenfor skole har blitt gjennomført med rapport overlevert kontrollutvalget i 2022 «Tilpasset opplæring og spesialundervisning».

I møtet vedtok også utvalget at området arealplan som aktuelt for revisjon, da innenfor området dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner, gjennomført på et senere tidspunkt.

I kontrollutvalgets møte 30.11.2021 – sak 30/2021 ble forslaget til prosjektplanen «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner» behandlet.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget avventer bestilling av forvaltningsrevisjon basert på prosjektplan «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner» til 2023, med bestilling høsten 2022.»

I kontrollutvalgets møte 21.11.2022 – sak 30/22 drøftet kontrollutvalget sine budsjettressurser for 2023 ift. å kunne igangsette forvaltningsrevisjonsprosjektet «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner». I 2023 skal eierskapskontrollen gjennomføres, samt at risiko- og vesentlighetsvurderingen (ROV) av kommunen vil bli igangsatt og arbeidet med gjennom 2023.

Utvalget anså det som viktig å igangsette prosjektet og overlate det til nytt utvalg for sluttbehandling.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

«Kontrollutvalget bestiller, av Viken kommunerevisjon IKS, en forvaltningsrevisjon på området «Dispensasjonssaker i byggesaker og fra reguleringsplaner», med forventet rapportering første halvår 2024.

Kontrollutvalget ber revisjonen fremlegge en justert prosjektplan våren 2023.»

Prosjektet har blitt forsinket i hovedsak grunnet utfordringer med administrasjonens utfordringer med vakante stillinger og ressurser.

Viken kommunerevisjon startet opp arbeidet med prosjektet i 4.kvartal 2023 med forventet leveranse til kontrollutvalget i løpet av 3.kvartal 2024.

7. ØKONOMI

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon skal kontrollutvalget utarbeide et forslag til budsjett for arbeidet med kontroll og revisjon i kommunen. Vedtatt budsjettforslag fra kontrollutvalget skal følge innstillinga til kommunens årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Kontrollutvalget sitt budsjett skal inneholde kostnadene til selve utvalget (møtegodtgjørelse mv.), sekretariats-tjeneste, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll, samt revisors deltagelse i kontrollutvalgsmøter.

Den årlige ressursbruken for kontrollutvalget og sekretariatet er forholdsvis stabile, mens ressursbruken for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll vil variere i forhold til antall prosjekter og omfanget på prosjektene. For regnskapsrevisjon vil ressursbruken variere ut ifra bl.a. hvilke tester/kontroller revisjonen gjør det enkelte år, antall særattestasjoner, attestasjoner ift. mva-kompensasjon, bistand og rådgivning m.m.

Budsjett 2023:

Kontrollutvalget behandlet sitt budsjett for 2023 i møte 12.09.2022 – sak 27/22, hvor kontrollutvalget justerte ned revisjonens anslag på revisjonshonorar for regnskaps- og forvaltningsrevisjon med totalt kr. 182 000,-.

Kontrollutvalget vedtok å søke om en budsjettramme for 2023 på kr. 1 148 000,-.

Kommunestyret vedtok budsjettrammen i sak 102/2022 den 15.12.2022.

Kontrollutvalget ble i 2023 innvilget en tilleggsbevilgning for regnskapsrevisjon

Viken kommunerevisjon IKS søkte kontrollutvalget om tilleggsbevilgning den 05.09.2023 på kr. 159 690,-.

Dette grunnet bl.a. endringer og bemannings situasjonen i økonomiavdelingen, mangelfull dokumentasjon av vesentlige regnskapsposter, manglende oppfølging av prosjektrengskaper o.l.

Kontrollutvalget behandlet søknaden i møtet 07.09.2023 – sak 30/23 og vedtok å søke kommunestyret om en tilleggsbevilgning.

Kommunestyret behandlet saken i møtet 15.11.23 – sak 105/2023 og vedtok å innvilge tilleggsbevilgning på kr. 159 690,-. Midlene ble tatt fra disposisjonsfondet.

Kontrollutvalgets totale budsjettramme inkl. tilleggsbevilgningen var da for 2023 på kr. 1 307 690,-.

K-utvalgets mer-/mindreforbruk fremstilt etter funksjon, etter fratrukk av tilleggsbevilgning:

Mindreforbruk Drift kontrollutvalg/sekretariat	kr.	- 28 624,00
Mer-/mindreforbruk Forvaltningsrevisjon	kr.	0,00
Totalt mindreforbruk k-utvalgfunksjonen	kr.	- 28 624,00
Merforbruk Regnskapsrevisjon (fratrasket tilleggsbevilgning kr. 106 800,-)	kr.	115 005,00
Mindreforbruk Andre særskilte oppgaver (fratrasket tilleggsbevilg. Kr. 52 890,-)	kr.	- 11 620,00
Totalt merforbruk revisjonsfunksjonen	kr	103 385,00
Totalt merforbruk i 2023 begge funksjoner	kr.	74 761,00

Viken kommunerevisjon IKS sitt opprinnelig budsjetterte honorar for 2023 var kr. 978 000,-.

Merforbruket på kr. 263 075,- gjelder følgende forhold:

Kr. 5 600,- / prisjustering for 2023

Kr. 159 690,- / regnskapsrevisjon og andre særskilte oppgaver - tilleggsbevilgning for 2023

Kr. 97 785,- / mertid i årsoppgjør 2022 som følge av manglene dokumentasjon, avstemminger og regnskapsskjemaer iht. spesifisert timelister oversendt kommunen, samt bistand skatt og næringsoppgave.

Kr. 263 075,- Totalt merforbruk revisjon 2023

8. AVSLUTNING

Kontrollutvalget har arbeidet etter gjeldende plandokument og lovpålagte oppgaver i 2023, samt holdt seg orientert om aktuelle saker og tema ved å få relevant informasjon fra ordfører og rådmann, eller etter henvendelser fra en eller flere innbyggere.

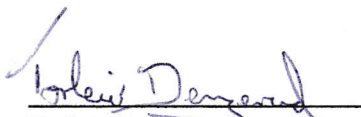
Kontrollutvalgets formål er å ha løpende kontroll med forvaltningen i kommunen, og se til at revisjonen fungerer på en betryggende måte.

Kontrollutvalget har fått løpende kopi av revisjonens korrespondanse med kommunen, og mener at det ikke er forhold som tilsier at kontrollutvalget skulle ha iverksatt ytterligere kontrolltiltak.

Det har i 2022 vært god kontakt mellom kontrollutvalget og politisk- og administrativ ledelse i kommunen.

* * * * *

Ål, 22.02.2024

Torleiv Dengerud
kontrollutvalgsleder

VEDLEGG:**Tabell 1 - Temalisten - oversikt tema og behandling:**

TEMA		Planlagt gjennomført:			
1. Kontrollutvalgets interne aktiviteter:		2020	2021	2022	2023
a	Opplæring og drøfting av utvalgets rolle og ansvar	05.12.19			
b	Signere taushetserklæringer	11.12.19 – 16/19			20.11.23 – 31/23
c	Vedta budsjett for neste år	01.09.20 – 21/20	09.09.21 – 24/21	12.09.22 – 27/22	07.09.23 – 29/23
d	Vedta møteplan for neste år			08.02.22 – 08/22 21.11.22 – 36/22	20.11.23 – 38/23
e	Følge opp kontrollutvalgets regnskap mot budsjett	13.02.20 – 07/20	15.02.21 – 05/21	08.02.22 – 05/22	14.02.23 – 09/23
f	Kontrollutvalgets årsmelding - sendes kommunestyret	13.02.20 – 04/20	15.02.21 – 06/21	08.02.22 – 06/22	14.02.23 – 10/23
g	Evaluerer eget arbeid				september
2. Regnskapsrevisjon:		2020	2021	2022	2023
a	Uavhengighetsvurdering fra oppdragsansvarlig revisor	02.06.20 – 12/20 23.11.20 – 25/20	09.11.21 – 29/21	21.11.22 – 35/22	20.11.23 – 35/23
b	Behandle rapport årsoppgjørrevisjon	02.06.20 – 13/20	09.09.21 – 23/21	12.09.22 – 25/22	07.09.23 – 27/23
c	Behandle - og avgi uttale til - årsregnskap og årsberetning	02.06.20 – 14/20	04.06.21 – 19/21	02.05.22 – 15/22 09.06.22 – 20/22	01.06.23 – 18/23 + 19/23
d	Behandle eventuelle revisjonsbrev når de foreligger		09.09.21 – 21/21	12.09.22 – 24/22	ved behov
e	Behandle rapport fra løpende regnskapsrevisjon		15.02.21 – 03/21	13.04.22 – 13/22	14.02.23 – 04/23
f	Behandle evt. kvalitetskontroll av revisjonsselskapet				november
g	Behandle engasjementsbrev fra revisor når det foreligger	23.11.20 – 24/20			
3. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:		2020	2021	2022	2023
a	Bestille - og gi innspill til risiko- og vesentlighetsvurdering	11.12.19 – 19/19			13.04.23 – 15/23
b	Gi innspill til og behandle risiko- og vesentlighetsvurdering	13.02.20 – 01/20			
c	Utarbeide plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - sende kommunestyret for behandling	13.02.20 – 02/20			
d	Følge opp plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, - risikovurdere med ordfører og rådmann, jf. pkt. 4 + 5	01.09.20 – 18/20		september	mai/september
e	Bestille forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, med utg.pkt. i planen, risikovurd. og redegjørelser, jf. pkt. 4 og 5	23.11.20 – 29/20	09.11.21 – 31/21	21.11.22 – 30 + 32/22	ved behov
f	Behandle revisjonsrapporter forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll			08.02.22 – 04/22	ved behov
g	Følge opp revisjonsrapporter forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll			ved behov	ved behov
4. Anmode om redegjørelse for:		2020	2021	2022	2023
a	Delegeringsreglement vedtatt av nytt kommunestyre				
b	Planprogram og kommuneplan				
c	Eierskapsmelding				
d	Etisk reglement og varslingsrutiner				
e	Økonomi- og finansreglement – styringsstruktur, oppfølging og rapporteringsrutiner				
f	Restanseliste - gj.førte vedtak i formannskap og kom.styre	13.02.20 – 03/20	15.02.21 – 01/21	08.02.22 – 01/22	14.02.23 – 02/23

g	Praktisering av anskaffelsesregelverket - herunder hvordan kommunen forbygger korrupsjon og svart økonomi				07.09.23 – 21/23 20.11.23 – 32/23
h	Status og tiltak vedrørende sykefravær		06.05.21 – 12/21		
i	Omfang/kostnad: Innleid arbeidskraft, konsulenter, jurister (tvister)				
j	Rutiner og systemer for avvikshåndtering		04.06.21 – 16/21		
k	Internkontroll, jf. ny kommunelov § 25				
l	Rådmannens styrings-, rapporterings- og oppfølgingsstruktur - økonomi, sykefravær, bemanning, tjenestekvalitet mv.	01.09.20 – 19/20			
m	Rolledeling mellom politikk og administrasjon, herunder praktisering av kommunelovens regler for saksbehandling og møteoffentlighet		09.11.21 – 26/21	21.11.22 – 28/22	
n	Retningslinjer for og bruk av næringsfond				
5	Drøfte informasjon i følgende dokumenter:	2020	2021	2022	2023
a	Rådmannens periodiske rapportering til formannskap og kom.styre. (Tertialrapportering)	23.11.20 – 22/20	09.11.21 – 25/21	21.11.22 – 29/22	20.11.23 – 33/23
b	Årsregnskap og årsmelding	02.06.20 – 14/20	04.06.21 – 19/21	09.06.22 – 20/22	mai/juni
c	Budsjettdokumentet				
d	Rapporter fra eksterne tilsyn om tjenesteproduksjonen i kommunen			ved behov	ved behov
e	Oversikt over klagesaker som går til Statsforvalteren (årlig)		06.05.21 – 13/21	mai	mai

Tabell 2 - Tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-23:

	Prioriterte prosjekter:	Ferdigstilt:
1	Grunnskole drift.	2022 - Jf. punkt nr. 6, bokstav a)
2	Pleie og omsorg.	
3	Tverrfaglig og forebyggende arbeid for barn og unge.	
4	Eierstyring av interkommunale selskaper Prosjekt: «Eierskapskontroll Ål kommune»	Bestilt Eierskapskontroll 21.11.22 – 32/22. Kontrollen ble rapportert til k-utvalget 01.06.23 – 20/23 Særutskrift og rapport ble oversendt kommunestyret 13.06.23 Formannskapet behandlet rapporten og vedtok å sende den i retur til k-utvalget. K-utvalget behandlet rapporten på nytt i møtet 07.09.23 – 25/23 og sendte ny innstilling til vedtak og rapport til kommunestyret 12.09.23 Kommunestyret behandlet rapporten 15.11.23 – 104/2023
5	Miljø og bærekraftig utvikling i lokalsamfunnet.	
6	Kommunens planverk Prosjekt: a) Skole: «Tilpasset opplæring og spesialundervisning» Bestilt i 2020 og planlagt levert i 2021 (forsinket lev. pga. pandemi) (Sak 18 + 29/2020) b) Arealplan: «Dispensasjoner i byggesaker og fra reguleringsplaner» Planlagt bestilt i 2022 og levert i 2023 (Sak 30/21 – 09.11.2021) c) Kommunens beredskapsplaner: «Kommunal beredskapsplikt» Bestilt i møte 09.11.21 og planlagt levert høsten 2022 (Sak 18 + 28/20 + 31/21)	Bestilt FR 23.11.20 – 29/20 Rapport behandlet 08.02.22 – 04/22 Særutskrift og rapport oversendt kommunestyret 10.02.22 Kommunestyret behandlet saken og rapporten i møtet 21.04.22 – 23/2022. FR bestilt 21.11.22 – 30/22 med forventet levering første halvår 2024 FR bestilt 09.11.21 – 31/21 med levering nyttår 2022. Rapporter til k-utvalget 14.02.23 – 05/23. Særutskrift av saken og rapport ble oversendt kommunestyret 21.02.23 Kommunestyret behandlet saken og rapporten 16.03.23 – 18/2023